

Huvudman

Ale kommun
kommun@ale.se

Beslut

Datum 2026-04-07
Dnr SI 2025:10577
Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av Älvgymnasiet i Ale kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Älvgymnasiet i Ale kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Älvgymnasiet följer gällande bestämmelser om frånvaro och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 10–11 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. utdrag ur betygskatalogen, frånvarostatistik och ett urval av frånvaroutredningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap 7§ skollagen).

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Frånvaron på skolan är hög i många klasser. Av dokumentstudier framgår att det finns flera klasser på skolan med en sammantagen frånvaro på över 20 % under perioden november 2024 till november 2025. Lärare och rektorn på skolan uppger under intervju att de bedömer att det finns elever

på skolan vars frånvaro påverkar deras kunskapsresultat negativt. Ofta grundas den aktuella frånvaron i en hög frånvarohistorik från grundskolan. Eleverna kan ha med sig svårigheter med skolnärvaro och kunskapsbrister som det tar tid för gymnasieskolan att bygga upp.

Både lärare, personal från elevhälsan och rektorn framhåller dock att många elever har högre närvaro på gymnasiet än de haft tidigare och rektorn uppger att närvaron generellt på skolan ökat med 6 % innevarande termin. Enligt rektorn och representanter från elevhälsan arbetar skolan aktivt med närvarofrämjande insatser, bland annat relationellt arbete och att erbjuda motiverande undervisning.

Lärare och representanter från elevhälsan beskriver under intervju samstämmigt rutinen kring frånvarooanmälan. Vid ogiltig frånvaro kontaktas omgående eleven via telefon samt att vårdnadshavare får en sms-notering via skolans digitala system. Det är mentorn som lägger in frånvaron i det digitala systemet. Det finns vidare en systematik i form av en chattgrupp där någon av elevhälsans personal eller en elevkoordinator kan ringa upp eleven, ifall inte mentorn hinner detta. Eleverna uppger vid intervju att de känner igen rutinen vid frånvaro.

Lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn ger en liknande bild av skolans systematiska arbete med frånvaro. Det sker fyra uppföljningsmöten per termin avseende frånvaron. Frånvaroproblematik diskuteras även löpande inom arbetslag och med representanter från elevhälsan. Skolan definierar en elevfrånvaro på över 20% som problematisk och i dessa fall initieras en frånvarokartläggning. Sådan kartläggning kan initieras av mentor, men även av representanter från elevhälsan eller från rektorn. Frånvarokartläggningen följs upp efter fyra veckor och kan leda till andra insatser så som en fördjupad frånvaroutredning vid fortsatt hög frånvaro eller en anmälan om särskilt stöd, ifall sådana behov identifierats.

Skolinspektionen har granskat tre frånvaroutredningar. Av dessa framgår att de görs i samråd med elever och vårdnadshavare och innehåller en kartläggning av orsakerna till frånvaron, hur elevens kunskapsutveckling ser ut och vilka åtgärder som ska vidtas för att öka elevens närvaro. Det framgår även när uppföljning av utredningen ska ske.

Rättslig reglering

I skollagen anges att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit

frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. Rektor har en skyldighet att skyndsamt utreda upprepad eller längre frånvaro. Tillfällen då en frånvaroutredning kan anses vara obehövt är t.ex. vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om att eleven har återkommande behov av vårdbesök. Fokus i frånvaroutredningen bör enligt förarbetena till skollagen vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, t.ex. så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering. (prop. 2017/18:183 s. 75–76)

Vidare anges i skollagen att när en elev börjar eller slutar vid en gymnasieskola med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen. Detsamma gäller om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Denna skyldighet påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever. (15 kap. 15 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan och utredning om behov av särskilt stöd

Lärare och representanter från elevhälsan uppger under intervju att skolan ofta får relativt mycket information om enskilda elevers eventuella stödbehov vid överlämning från grundskolan. Vidare menar de att skolan

erbjuder också en relativt stor bredd av åtgärder inom ramen för extra anpassningar jämfört med hur det var för eleverna i grundskolan. Därmed görs nya bedömningar om elevers eventuella skolsvårigheter när de börjar gymnasiet och elever med tidigare åtgärdsprogram har inte per automatik dessa överförda till gymnasiet.

Rektor beskriver under intervju att extra anpassningar följs upp och utvärderas löpande. Detta sker veckovis, månadsvis och per termin och görs i samråd mellan lärare och elevhälsa, berättar rektorn. Lärarna uppger under intervju att de delar bilden av att de har en nära kontakt med elevhälsans representanter och kan lyfta olika typer av problematik hos en elev.

Lärarna och rektorn beskriver under intervju att när ett behov av eventuellt särskilt stöd aktualiseras hos en elev anmäler lärarna detta i skolans digitala system Unikum, varvid specialpedagogen samt rektorn får informationen. Detta leder till möte mellan specialpedagog och lärare. Representanter för elevhälsan säger att de tror att det inte är helt tydligt för lärarna när de gör en anmälan om särskilt stöd. Detta formaliseras snarare i den diskussion som sker mellan lärare och elevhälsans representanter efter att anmälan gjorts digitalt. Utöver lärarna kan även rektorn eller representant från elevhälsan kan ta initiativ till att föreslå en utredning om särskilt stöd.

Elevhälsan beskriver att många elever med identifierat stödbehov kan ha med sig utredningar gjorda av grundskolan eller av en extern part. I de fallen är det inte säkert att skolan ser ett behov av en ny utredning om särskilt stöd, utan kan luta bedömning på den tidigare utredningen. Om en elevs stödbehov är tunt utrett eller om utredning saknas från grundskolan utreds alltid stödbehovet av representanter från elevhälsan.

Rektorn berättar att det är hen som beslutar om att inleda en pedagogisk utredning, och att specialpedagogen genomför denna. Utredningen leder sedan till rektorsbeslut om att upprätta ett åtgärdsprogram eller inte upprätta ett åtgärdsprogram. Hittills har det inte lett till att rektorn fattat beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram.

Behov av särskilt stöd kan identifieras vid pedagogiska svårigheter hos eleven men även komma fram via frånvarokartläggningar eller skolsociala problem uppger rektorn och representanter för elevhälsan. Skolan hade vid tid för intervjun med rektorn 17 åtgärdsprogram och fyra pedagogiska utredningar som var påbörjade. Inför tillsynsbesöket vid skolan har Skolinspektionen tagit del av ett urval av skolans åtgärdsprogram. I dessa beskrivs bland annat elevernas stödbehov, vilka stödåtgärder som skolan ska vidta samt när åtgärderna ska följas upp.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap 7§ skollagen)

Vidare anges i skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Elevens och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. (3 kap. 9 §, 28 kap. 16 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen, 33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Daniel Talje

Beslutsfattare
Signerat av: Daniel Talje

X Karin Lilja

Föredragande
Signerat av: Karin Lilja

